

ELŐSZÓ

A magyarság története folyamán sok népcsoporttal találkozott, majd hosszabb-rövidebb ideig együtt éltek az éghajlati változások, háborúságok, hódítások miatti vándorlások alatt. Kölsönösen átvették, átadták egymásnak szokásaikat, életmódjukat, regéiket, zenéjüket, dalaikat. Aztán külön folytatták útjukat vagy beolvadtak a magyarságba. E népek zöme már-már kihalt. Azt, hogy mi, magyarok megmaradtunk, egyedülálló nyelvünknek köszönhetjük. Ám nyomokban az idegen hatásokat megőriztük génjeinkben és nem utolsósorban népzeneinkben.

A népzene talajából sarjadt ki a magyar nóta a 19. század elején. Szerzői már nem voltak ismeretlenek, és lekottázták a dalokat. A magyar nótáknak fontos szerepük volt a német-Habsburg politikai és kulturális behatás elleni harcban.

Sok híres nótaszerző és előadó dalai a mai napig élnek: például Bihari Sándor, Cselényi József, Dankó Pista. Sokban emelte nótáink rangját az, hogy a 19–20. századi nagy költőink versei közül jó néhányat megzenésítettek, például népszerűek Petőfi Sándor, Arany János, Pósa Lajos, Gárdonyi Géza verseiből keletkezett magyar nóták.

Örömünkre napjainkban is sok magyar nóta születik és kel életre kiváló előadók tolmácsolásában. Nekem sikerült a Kossuth-díjas Bella István költőt (1940–2006) rávennem szövegírásra, négy dalunk közül egy csárdás (*Kati-Katica*) aranyérmet nyert a Nóta Olimpián, a többi Csányi János operaezenes lemezén hallható.

Hubay Jenő zeneesztéta szerint „A nemzet zenéje a magyar nóta!”, amely ma már hungarikum.

Nagy György nyelvész professzor, szótárszerkesztő nótaszöveg-fordításai csodálatosak, és új perspektívákat nyitnak meg a műfajnak. Nem átköltések, hanem pontos fordítások, így szinte egy az egyben tükrözik az eredeti tartalmat, érzelmeket, hangulatot, ami a magyar nóta lelke. Remélhetőleg ez a második dalgyűjtemény is utat talál a kint élő sokadik, fiatal generációhoz, amelynek tagjai már nem vagy alig beszélik a magyar nyelvet, de kíváncsiak a gyökereikre.

*Tóth János István nótaszerző
Budapest, 2023*

FOREWORD

During their history, the Magyars came into contact with numerous other ethnic groups. They lived together for various lengths of time, experiencing wars, conquests, migration, and climate change. These diverse groups mutually adopted each other's customs, way of life, legends, music and songs. Some ethnic minorities followed a path of their own, others were absorbed by the Magyars. Most of the absorbed minorities are now virtually extinct. The fact that we Hungarians are still in existence is largely due to the uniqueness of our language. Many traces of foreign influence are still present in our genes, our culture, but not least in our folk music.

The Hungarian country song (*magyar nóta*) evolved on the fertile soil of folk music at the beginning of the 19th century. The authors were no longer unknown, and the musical notes were written down. This country music played an important role in countering the German-Habsburg political and cultural influence.

The songs of numerous great songwriters and performers, such as Sándor Bihari, József Cselényi and Pista Dankó are with us to the present day. The quality of the songs received a boost when the poems of famous 19th and 20th century poets, i.e. Sándor Petőfi, János Arany, Lajos Pósa and Géza Gárdonyi were set to music.

To my great joy, country songs are written even today, and they are brought to life by outstanding performers. I was fortunate to persuade the Kossuth-Prize winning poet István Balla (1940–2006) to write some of my lyrics. One of our four songs, a *csárdás* (*Kati-Katica*) won the gold medal at the Country Song Olympics, the other three can be found on a CD of the opera singer János Csányi.

As the musical esthetician Jenő Hubay aptly worded: “The music of our nation is the *magyar nóta* (Hungarian country song) as it is the most unique element of our culture.”

Professor and lexicographer György Nagy's translations of song lyrics are wonderful; they open new perspectives for the genre. He creates mirror images of the Hungarian texts, reflecting the exact content, emotions and mood of the original, capturing the soul of the *magyar nóta*. I hope this second collection of songs will find its way to the hearts of young generations of Hungarian descent living abroad, who no longer speak the language, and helps them get closer to their roots.

*János István Tóth songwriter
Budapest, 2023*